

Viidakkotarinoita

HORACIO QUIROGA

Viidakkotarinoita

Suomentanut Antti Immonen

A L L I G A A T T O R I | H E L S I N K I

www.alligaattorikustannus.fi

Alkuteos Cuentos de la selva (1918)

Suomentanut Antti Immonen

Etukannen kuva ja sisäsivujen kuvitus: Antti Immonen

Kirjapaino: Tallinna Raamatutrükikoda

Majaoja-säätiö on tukenut tämän kirjan suomentamista

ISBN 978-952-7011-02-7

Alligaattori Kustannus

Helsinki 2014

Sisällys

Jättiläiskilpikonna	7
Flamingojen sukat	15
Alaston papukaija	23
Kaimaanien sota	33
Sokea peura	47
Nenäkarhunpoikaset	57
Taistelu joella	68
Laiska mehiläinen	83

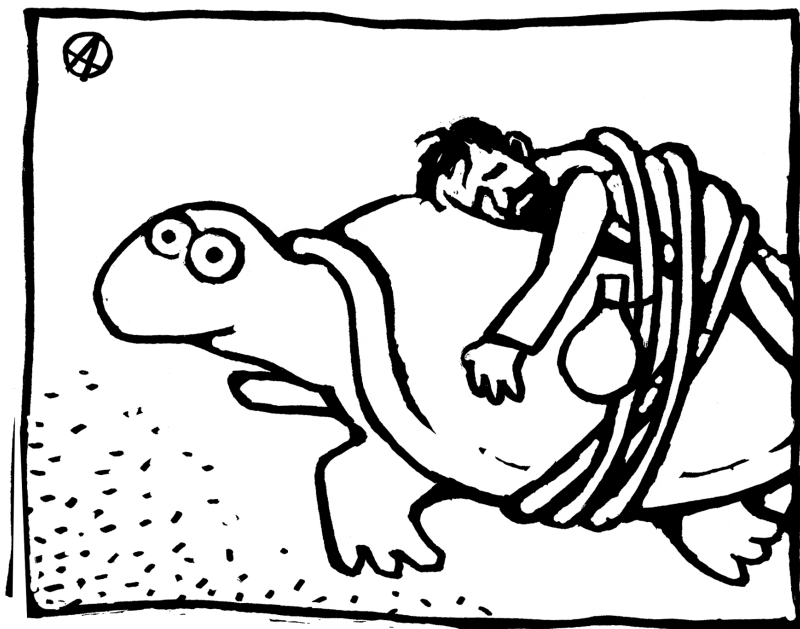
Jättiläiskilpikonna

Olipa kerran mies, joka asusti Buenos Airesissa. Hän oli sangen tyytyväinen osaansa, sillä hän oli terve ja työkykyinen. Eräänä päivänä mies kuitenkin sairastui ja sai lääkäriltä neuvon, että ainoastaan oleilu maaseudulla tervehdyttäisi hänet. Mies ei halunnut lähteä, koska hänellä oli nuorempia veljiä elätettävänä. Päivä päivältä hän tuli sairaammaksi. Eräänä päivänä sitten eräs hänen ystävänsä, eläintarhan johtaja, totesi hänelle:

”Sinä olet ystäväni, hyvä ja ahkera mies. Siksi haluankin, että lähdet joksikin aikaa lomalle viidakkoon: siellä liikut paljon raittiissa ilmassa ja tervehdyt. Voit liiukuskella siellä pyssyn kanssa, pyydystää viidakon eläimiä ja lähettää nahat minulle. Toimitan niistä sinulle maksun, jotta veljesi saavat ruokaa pöytään.”

Mies kiitti ja noudatti ohjetta. Hän lähti kauas, kauas metsiin Misionesin alueen taakse. Ilmasto oli siellä hyvin lämmin, mikä sai hänet voimaan paremmin.

Mies eleli yksinään metsässä ja hankki ruokansa itse. Hän eli lähellä lintuja ja metsän eläimiä, joita metsästi pyssyllään, ja lisäksi hän söi hedelmiä. Hän nukkui puiden alla. Kehnolla ilmalla mies rakensi viidessä minuutissa palmunlehdistä majan, jossa hän sitten istuskeli ja sauhutteli piippuaan varsin tyytyväisenä oloonsa kuunnellen tuulen ulvontaa ja sateen rummutusta.

Hän oli valmistanut eläinten nahasta itselleen viitan. Hän oli myös pyydystänyt monia myrkkykäärmeitä, joita kuljetti mukanaan suuressa pullokurpitsassa – viidakossa kun kasvoi bensiinkanisterin kokoisia pullokurpitsoja.

Mies oli saanut ihoonsa tervettä väriä, hän oli voimistunut ja hänen ruokahalunsaakin oli parantunut. Hän oli nyt hyvin nälkäinen, sillä hän ei ollut saanut saalista kahteen päivään. Silloin hän äkkäsi erään suuren järven rannalla valtavan jaguaarin, joka oli juuri aikeissa ahmaista jättiläiskilpikonnaa. Jaguaari oli kellistänyt kilpikonna selälleen saadakseen revittyä siitä lihat kynsillään. Kun jaguaari äkkäsi miehen, se päästi pelottavan ärjähdysen ja loikkasi häntä kohti. Mutta metsästäjä oli tarkka ampuja: hän tähtäsi jaguaaria silmien väliin ja ampui sitä keskelle päätä. Sitten hän nylki elikon. Jaguaarin nahka oli niin suuri, että siitä olisi saanut huoneen kokoisen maton.

”Taidanpa syödä tuon kilpikonnaa”, totesi mies itsekseen. ”Sen liha on herkullista.”

Mutta kun hän lähestyi kilpikonnaa, hän näki, että se oli pahasti loukkaantunut. Pää ja kaula roikkuivat kiinni hädin tuskin parilla kolmella lihanriekaleella.

Nälästään huolimatta mies tunsu myötätuntoa kilpikonnanraukkaa kohtaan, ja köyden avulla hän hilasi sen mukanaan majaan. Hän sito kilpikonna haavat suikaleilla, joita repi ainoasta paidastaan, koska hänellä ei ollut muita sidetarpeita. Hän oli joutunut raahaamaan kilpikonna perässään pitkin

maata, sillä se oli suunnaton – tuolin korkuinen ja ihmisen painoinen.

Kilpikonna sai makailla nurkassa itsekseen. Kului päiviä, eikä se liikahtanutkaan.

Mies hoivasi sitä joka päivä ja silitteli sen selkää.

Lopulta kilpikonna virkosi. Mutta nyt vuorostaan mies tuli sairaaksi. Hänelle nousi korkea kuume ja koko hänen kehoaan särki.

Kohta hän ei enää jaksanut nousta vuoteeltaan. Koko ajan kuume yltyi ja jano poltteli hänen kurkkuaan. Mies ymmärsi sairastuneensa vakavasti, ja koska hän luuli olevansa yksin, hän puheli kuumehoureissaan ääneen.

”Taidan kuolla”, hän sanoi. ”Olen aivan yksin, en pääse enää jalkeille, eikä kukaan osaa tuoda minulle edes juomavettä. Kuolen nälkään ja janoon.”

Kuume yltyi yhä kovemmaksi, ja mies menetti tajuntansa.

Kilpikonna oli kuitenkin kuullut kaiken ja ymmärtänyt metsästäjän sanat. Se ajatteli:

Mies ei syönyt minua vaikka oli nälissään, vaan auttoi minua. Auttanpa minä puolestani nyt häntä.

Se kiiruhti järven rantaan ja etsi käsiinsä pienen kilpikonnan-kilven, jonka pesi puhtaaksi hiekalla ja tuhkalla. Sitten se täytti tämän astiansa piripintaan vedellä ja vei miehelle, joka makasi pitkällään huopansa päällä ja oli aivan sekaisin janosta. Sen jälkeen kilpikonna keräsi mehukkaita juuria ja tuoreita villivihanneksia

ja vei nekin miehelle. Tämä söi ne tajuamatta ruoan alkuperää, sillä hän virui kuumehorteessa eikä tunnistanut kilpikonaa.

Joka aamu kilpikonna lähti viidakkoon ja etsi miehelle me-
hukkaita juuria. Se harmitteli, ettei kyennyt kiipeämään puihin
ja poimimaan hänelle hedelmiä.

Päivät kuluivat ja metsästäjä söi ruoan tietämättä, kuka sen
toi. Sitten eräänä päivänä hän tuli takaisin tolkkuihinsa. Hän
katseli ympärilleen ja totesi, ettei paikalla ollut hänen lisäksi
ihmisiä, vain tuo kilpikonna, joka oli eläin. Kerran hän lausui
kovalla äänellä:

”Olen yksin täällä metsän keskellä. Pian iskee taas kuume ja
kuolen tähän paikkaan. Vain Buenos Airesissa voisin tervehtyä.
Sinne en kuitenkaan pääse mitenkään. Kuolen tänne.”

Kun mies oli sen sanonut, kuume iski taas entistäkin rajum-
pana. Hänen tajuntansa hämärtyi taas.

Kilpikonna, joka oli jälleen kuullut hänen sanansa, ajatteli: *Jos
mies jää tänne metsään, hän kuolee, sillä täällä ei ole lääkkeitä. Minun
on vietävä hänet Buenos Airesiin.*

Heti kun kilpikonna oli näin ajatellut, se keräsi muutamia
joustavia ja vahvoja liaaneja, jotka ovat kuin köysiä. Varovaisesti
se siirsi miehen selkäänsä ja köytti hänet kiinni liaaneilla, jottei
hän putoaisi. Muutaman yrityksen jälkeen kilpikonna onnistui
kiinnittämään pyssyn, nahan ja käärmeitä täynnä olevan pullo-
kurpitsan niin, että ne eivät kolhineet metsästäjää. Sitten se lähti
matkaan.

Kilpikonna vaelsi vaeltamistaan taakka selässään. Se kulki yötä päivää metsien ja niittyjen halki, ui satojen metrien levyisten jokien poikki ja ylitti soita, joihin melkein vajosi taakkoineen, raahtaten koko ajan selässään henkitoreissaan viruvaa miestä. Kahdeksan tai kymmenen tunnin taivalluksen jälkeen se pysähtyi lepäämään, irrotti kantamuksensa ja asetti miehen hyvin varovasti lepäämään paikkaan, jossa ruoho oli oikein kuivaa.

Mutta ensin kilpikonna nouti sairaalle meheviä juuria ja vettä. Se söi myös itse, vaikka olikin väsynyt. Mieluiten se olisi vain nukkunut.

Toisinaan sen oli kuljettava auringossa. Koska oli kesä, alkoi jo muutenkin kuumeinen metsästäjä houraila ja oli kuolemaisillaan janoon. Mies pyysi vähän väliä ”Vettä! Vettä!”, ja silloin kilpikonna antoi hänelle juotavaa.

Näin se vaelsi päiviä ja viikkoja. He lähestyivät Buenos Airesia, mutta päivä päivältä kilpikonna kävi yhä heikommaksi. Vaikka sen voimat olivat nyt melkein lopussa, se ei valittanut. Joskus se ojentautui lopen uupuneena pitkäkseen, jolloin mies tuli puoliksi tajuihinsa. Silloin mies sanoi ääneen:

”Kuolen, tulen koko ajan sairaammaksi, vain Buenos Airesissa voisin parantua. Mutta täällä, yksin keskellä viidakkoa, kuolen.”

Mies luuli koko ajan makaavansa palmunlehtimajassaan, sillä hän ei käsittänyt, mitä hänen ympärillään tapahtui. Silloin kilpikonna nousi jälleen jaloilleen ja lähti jatkamaan matkaa.

Eräänä iltana kilpikonnaraukka ei kuitenkaan jaksanut enää.

Se oli käyttänyt viimeisetkin voimanrippeensä eikä pystynyt ottamaan enää askeltakaan. Aikaa säästääkseen se ei ollut malttanut syödä viikkoon. Sen voimat olivat ehtyneet.

Pimeän tultua kilpikonna näki valoa kaukana taivaanrannassa. Valonkajo valaisi taivaan, eikä kilpikonna ymmärtänyt, mitä valo oli. Kilpikongan voimat loppuivat. Se sulki silmänsä kuollakseen yhdessä metsästäjän kanssa ja surkutteli, ettei ollut onnistunut pelastamaan miestä, joka oli ollut sille niin hyvä.

Yllättäen kilpikonna olikin tullut aivan Buenos Airesin edustalle, mutta se ei tiennyt sitä. Valo taivaalla oli kaupungin kajoa – kun kilpikonna oli jo melkein antanut periksi, se olikin päässyt sankarillisen vaelluksensa päätepisteeseen.

Eräs kaupunkilaisrotta (saattoi hyvinkin olla eräs pikku rotta nimeltä Pérez), sattui yhyttämään molemmat kuolemaisillaan olevat matkalaiset.

”Millainen kilpikonna!” puuskahti rotta. ”En ole ikinä nähnyt noin suurta kilpikonaa. Ja mitä sinä oikein raahaat selässäsi? Onko se puupölkky?”

”Ei”, vastasi kilpikonna murheellisena. ”Se on ihminen.”

”Mihin olet menossa tuon ihmisesi kanssa?” ihmetteli rotta uteliaana.

”Buenos Airesiin”, vastasi apea kilpikonna niin voipuneella äänellä, että sitä tuskin kuuli. ”Mutta en pääse koskaan perille, vaan kuolemme tänne...”

”Ääh, senkin pölkkypääl!” nauroi pikku rotta. ”Sinä olet höp-

söin kilpikonna, jonka olen koskaan tavannut! Olet jo perillä! Tuo kajastushan tulee Buenos Airesin valoista.”

Rotan sanat antoivat kilpikonnalle uutta puhtia, sillä se tajusi, että metsästäjä ehtisi vielä pelastua. Niinpä se lähti taas matkaan.

Oli vasta varhainen aamu, kun eläintarhan johtaja huomasi kuraisen ja hyvin raihnaisen kilpikongan, jolla oli selässään kuolemansairas mies. Mies oli köytetty lujasti kiinni liaaneilla, jottei hän putoaisi. Johtaja tunnisti ystävänsä ja haki omakätisesti lääkettä, jolla metsästäjä paraniisi tuota pikaa.

Kun metsästäjä sai kuulla, että hänet oli pelastanut kuolemalta kilpikonna, ja että se oli kantanut häntä selässään yli kolmesataa peninkulmaa saadakseen hänet hoidettavaksi, hän ei halunnut erota siitä. Koska metsästäjällä ei kuitenkaan ollut kilpikonnalle tilaa talossaan, joka oli varsin pieni, eläintarhan johtaja lupasi pitää kilpikongan eläintarhassa ja huolehtia siitä kuin omasta lapsestaan.

Näin tapahtui. Kilpikongan voi nähdä tepastelevan eläintarhassa iloisena ja mielissään saamastaan huomiosta. Juuri tuon suuren kilpikongan voimme nähdä päivittäin syömässä apinahäkin ympäristössä.

Metsästäjä käy katsomassa kilpikonnaa joka iltapäivä, ja se tunnistaa ystävänsä jo kaukaa askelista. Näin ystävykset viettävät pari tuntia yhdessä, eikä metsästäjä lähde koskaan pois taputtamatta kilpikonnaa hellästi selkään.

Flamingojen sukat

Rakensivatpa käärmeet kerran suuren pesän. Ne kutsuivat tupaantuliaisjuhliin tavallisia sammakoita ja rupisammakoita, flamingoja, kaimaaneja ja kaloja. Kaloilla ei ollut jalkoja, joten niiltä ei tanssiminen sujunut. Mutta käärmeiden pesä sijaitsi joen rannassa, joten kalat lekottelivat hiekassa rantatöyrään lähellä ja läiskyttivät suosionosoituksia pyrstöillään.

Vaikuttaakseen oikein tyylikkäältä kaimaanit olivat pukeutuneet banaanikaulanauhoihin ja pössyttelivät Paraguaysta tuotettuja hienoja sikareita. Rupisammakot olivat koristelleet kalansuomuilla koko vartalonsa ja heilauttelivat kulkiessaan takapuoltaan ikään kuin olisivat uineet. Aina niiden tepastellessa ohi joenrantaa vakavan näköisinä kalat irvailivat niille kovaan ääneen.